



**Mari Murtonen & Heidi Ponsiluoma**  
 mari.murtonen@utu.fi, heidi.ponsiluoma@utu.fi

## Yliopistojemme tarjoamien yliopistopedagogisten opintojen historia ja nykyhetki

*Peda-forum-verkoston 20-vuotisjuhlavuoden kunniaksi päätimme lehdessä kartoittaa yliopistopedagogisten koulutusten tilannetta yliopistoissamme. Pyysimme kaikkia Suomen yliopistoja lähettämään kuvauksen omasta tähänhetkisestä yliopistopedagogisesta koulutuksestaan. Toiveissamme oli myös lyhyt historiikki yliopistopedagogisen tilanteen kehityksestä yliopistoissa. Nämä kuvaukset voi lukea lehden tästä numerosta. Lukijaa helpottaaksemme laadimme taulukon koulutusten muutamista peruselementeistä. Taulukossa 1 esitetään yliopistoissa tarjolla olevat opinnot, opintojen järjestäjät, opiskelijoiden määrät sekä se, ovatko opinnot pakollisia vai eivät.*

**Taulukko 1.** Yliopistojen yliopistopedagogiset opinnot, opintojen järjestäjät, opiskelijoiden määrät ja opintojen pakollisuus

| Yliopisto            | Tarjolla olevat opinnot                                                                                                                                                                                    | Opintojen järjestäjä                                                                                                                                  | Opiskelijoiden määrä                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Opintojen pakollisuus                     |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| Aalto-yliopisto      | Pedagoginen koulutus 60 op, joka jakaantuu 25 op:n (I-osa) ja 35 op:n (II-osa) koulutuskokonaisuuksiin. Tarjolla on myös taide-, muotoilu- ja arkkitehtuuripedagogiikkaan (60 op) suuntautuva kokonaisuus. | Tutkimuksen ja opetuksen strateginen tuki (TOST). 60 op opetussuunnitelma vastaa Tampereen yliopiston kasvatustieteiden yksikön pedagogisia opintoja. | Pedagoginen koulutus I (25 op): Vuosittain 25–46 osallistujaa. Aalto-yliopiston pedagoginen koulutus II (35 op): keväällä 2014 koulutuksen aloittaa 14 Aalto-yliopiston opettajaa. Taide-, muotoilu- ja arkkitehtuuripedagogiikka-kokonaisuus (60 op): noin 20 osallistujaa.                                     | Koulutuksiin hakeudutaan vapaaehtoisesti. |
| Helsingin yliopisto  | Yliopisto-opettajan pedagogiset opinnot 60 op, joihin sisältyy yliopistopedagogiikan perusopinnot (25 op) ja aineopinnot (35 op).                                                                          | Yliopistopedagogiikan tutkimus- ja kehittämissyksikkö YTY, käyttäytymistieteellinen tiedekunta.                                                       | Perusopinnot (25 op): vuosittain n. 150–200 opettajaa ja tohtorikoulutettavaa. Aineopinnot (35 op): joka toinen vuosi 16–20 opiskelijaa.                                                                                                                                                                         | Koulutuksiin hakeudutaan vapaaehtoisesti. |
| Itä-Suomen yliopisto | PD-koulutusohjelma, joka koostuu Yliopistopedagogiikan perusvalmiuksien moduulista (10 op) sekä Yliopistopedagogiikan ja Verkko-opetuksen asiantuntijavalmiuksien moduuleista (10 op + 10 op).             | Itä-Suomen yliopiston opinto- ja opetuspalvelut.                                                                                                      | Yliopistopedagogiikan perusvalmiuksien moduulin opinnot (10 op): Maksimiosallistujamäärä on 30. Joka lukuvuosi alkavat myös joko yliopistopedagogiikan asiantuntijavalmiuksien moduulin (10 op) tai verkko-opetuksen asiantuntijavalmiuksien moduulin (10 op) opinnot. Opintoihin valitaan noin 20 osallistujaa. | Koulutuksiin hakeudutaan vapaaehtoisesti. |

**Taulukko 1.** Jatkuu.

| Yliopisto                           | Tarjolla olevat opinnot                                                                                                                                                                                                                                                   | Opintojen järjestäjä                                                                                                                                                                                                                                | Opiskelijoiden määrä                                                                                                                                                                                                                                       | Opintojen pakollisuus                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Jyväskylän yliopisto                | Yliopistopedagogiikan opintoja voi suorittaa 60 op, joista 25 op muodostuvat yliopistopedagogiikan perusopinnoista ja 35 op aikuiskouluttajan pedagogisista aineopinnoista.                                                                                               | Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta.                                                                                                                                                                                                 | Opintoihin valitaan lukukausittain 24 opiskelijaa.                                                                                                                                                                                                         | Opetustehtävään valittavalla on oltava tai hänen tulee suorittaa 10 opintopistettä yliopistopedagogisia opintoja kahden vuoden kuluessa siitä, kun hänet valitaan tehtävään.                              |
| Lapin yliopisto                     | 60 op opinnot, joihin sisältyvät kasvatustieteelliset teoriaopinnot (20 op), didaktisesti painottuneet opinnot (13 op) sekä ammatillinen kehittyminen ja tutkiva työote (27 op) kokonaisuudet.                                                                            | Kasvatustieteiden tiedekunnan opetus- ja kasvatustieteiden täydennyskoulutusyksikkö.                                                                                                                                                                | Vuosittain aikuiskoulutukseen suuntautuneisiin pedagogisiin opintoihin hyväksytään n. 40 opiskelijaa, joista 5–8 suuntautuu yliopistopedagogiikkaan.                                                                                                       | Koulutuksiin hakeudutaan vapaaehtoisesti.                                                                                                                                                                 |
| Lappeenrannan teknillinen yliopisto | Yhteensä 25 op, joihin sisältyvät seuraavat jaksot: yliopistopedagogiikan perusteet, ohjaus yliopisto-opetuksessa, opetusviestintä, opetuksen ja oppimisen arviointi ja opetuksen laadun kehittäminen, opetusportfolion laatiminen ja henkilökohtainen kehittämistehtävä. | Koulutusten järjestämisessä käytetään LUT:n ulkopuolista osaamista, koska yliopistossa ei ole käyttäytymistieteellistä tutkimusta tai opetusta. Mahdollisuuksien mukaan pyritään hyödyntämään myös LUT:n sisältä löytyviä eri alojen ammattilaisia. | Koulutukseen otetaan vuosittain enintään 20 osallistujaa.                                                                                                                                                                                                  | Koulutuksiin hakeudutaan vapaaehtoisesti.                                                                                                                                                                 |
| Maanpuolustus-korkeakoulu           | Sotilasopetuslaitosten opettajien opintokokonaisuus (12 op), joka koostuu neljästä moduulista: pedagoginen osaaminen (lähiopetus), pedagoginen osaaminen (verkko-opetus), opinnäytetöiden ohjausosaaminen ja kehittämisosaaminen                                          | Opintoja johtaa MPKK:n täydennyskoulutusosasto. Moduulivastuut on jaettu korkeakoulun eri ainelaitoksille. Opintojen toteutusta arvioi ja kehittää MPKK:n opetuksen kehittämisryhmä.                                                                | Opintoihin otetaan 30 opiskelijaa.                                                                                                                                                                                                                         | Lähtökohtaisesti kaikkien sotilasopetuslaitosten opettajien olisi suoritettava opinnot. (Käytännössä hankalaa.)                                                                                           |
| Oulun yliopisto                     | Yhteensä 60 op opinnot. Yliopistopedagogiikan opinnot (YPE) 25 op ja 35 op:n pedagogisten opintojen kokonaisuus yliopisto-opettajille. Nämä tuottavat opettajan kelpoisuuden pedagogisten opintojen osalta.                                                               | Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunta.                                                                                                                                                                                                      | Yliopistopedagogiikan 25 op:n ryhmä 1–2 kertaa vuodessa 20 opiskelijaa/ryhmä; 35 op:n opintojen ryhmä kerran vuodessa 10 opiskelijaa. Tohtoriopiskelijoiden 2 op:n kurssi Yliopistopedagogiikan perusteet järjestetään vuosittain 20 opiskelijan ryhmässä. | Opetuspainotteisissa tehtävissä toimivien henkilöiden odotetaan omaavan tai suorittavan kahden vuoden kuluessa työsuhteen aloittamisesta vähintään 25 opintopisteen verran yliopistopedagogisia opintoja. |
| Svenska handelshögskolan            | Yliopistopedagogiikka yhteensä 60 op: perusopinnot (25 op), aineopinnot (18 op), harjoittelu (10 op) ja tutkimus (7 op)                                                                                                                                                   | Helsingin yliopiston käyttäytymistieteiden tiedekunta.                                                                                                                                                                                              | Yliopistopedagogiikan opinnot alkavat eri tasoisina yleensä kaksi kertaa vuodessa, ja molempiin ryhmiin osallistuu Hankenista 4–5 opettajaa.                                                                                                               | Koulutuksiin hakeudutaan vapaaehtoisesti.                                                                                                                                                                 |

**Taulukko 1.** Jatkuu.

| Yliopisto                       | Tarjolla olevat opinnot                                                                                                                                                                                                                                                                    | Opintojen järjestäjä                                                                                                                                                                            | Opiskelijoiden määrä                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Opintojen pakollisuus                                                                                                                                  |
|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Taideyliopisto                  | Tarjolla esim. 25 ja 30 op kokonaisuuksia. Suunnitteilla 60 opistopisteen taideyliopistopedagogisen koulutuksen kokonaisuus syksyksi 2014.                                                                                                                                                 | Kollegiaalinen työryhmä, jossa on edustajia jokaisesta Taideyliopiston kolmesta eri akatemiasta. CERADA:n nimeämä työryhmä suunnittelee koulutusta.                                             | Suunnitteilla. Opintoja järjestetään yksi moduuli lukukaudessa. Moduulien suoritusjärjestystä ei säädellä, ja osallistuja voi itse valita, montako moduulia kaiken kaikkiaan suorittaa.                                                                                                                  | Koulutukseen hakeudutaan vapaaehtoisesti.                                                                                                              |
| Tampereen teknillinen yliopisto | Yliopistopedagogiikan perusopinnot 25 op.                                                                                                                                                                                                                                                  | TAOKK, joka on valittu toteuttajaksi kilpailutuksessa. Seuraava kilpailutus vuonna 2014. Koulutuksia koordinoi TTY:n opiskelijapalvelut yhteistyössä yliopistopedagogiikan ohjausryhmän kanssa. | Lukuvuosina 2012–2013 koulutukseen osallistui 34 opettajaa. Vuonna 2013 järjestetyille Pedagogical Skills for Teachers and Teaching Practise (10 op) opintojaksolle osallistui lisäksi 24 opettajaa.                                                                                                     | Opetustehtävään valittavan tulee suorittaa 10 opintopistettä yliopistopedagogisia opintoja kahden vuoden kuluessa siitä, kun hänet valitaan tehtävään. |
| Tampereen yliopisto             | Opettajan pedagogiset opinnot (60 op) yliopistopedagogisella painotuksella, joihin sisältyy yliopistopedagogiikan perusopinnot 25 op sekä valinnaisia perus-, aine- tai syventäviä opintoja 15 op (3 x 5 op) ja syventävät opinnot 20 op.                                                  | Kasvatustieteiden yksikkö (EDU)                                                                                                                                                                 | Yliopistopedagogiikan perusteet: 20 opiskelijaa 3–4 kertaa vuodessa. Muut lukuvuosittain järjestettävät 3 opintojaksoa: 15–20 henkilöä/jakso. Syventävät opinnot (järjestetään ensimmäisen kerran vuonna 2015–2016): arviolta 15–20 henkilöä.                                                            | Koulutukseen hakeudutaan vapaaehtoisesti.                                                                                                              |
| Turun yliopisto                 | Opettajan pedagogiset opinnot yliopiston opettajalle 60 op, joihin sisältyy kokonaisuudet Yliopistopedagogiikka 1 (10 op), Yliopistopedagogiikka 2 (15 op) ja Yliopistopedagogiikka 3 (35 op).                                                                                             | Yliopistopedagogiikan yksikkö kasvatustieteiden tiedekunnassa. Lääketieteellinen tiedekunta järjestää lisäksi omaa 10 op yliopistopedagogiikan peruskurssia.                                    | Yliopistopedagogiikka 1 (10 op): joka vuosi kasvatustieteiden tiedekunnassa n. 25 opiskelijaa ja lääketieteen tiedekunnassa n. 25 opiskelijaa, yht. n. 50 opiskelijaa. Yliopistopedagogiikka 2 (15 op): joka vuosi n. 20 opiskelijaa. Yliopistopedagogiikka 3 (35 op): joka toinen vuosi 16 opiskelijaa. | Koulutukseen hakeudutaan vapaaehtoisesti.                                                                                                              |
| Vaasan yliopisto                | Learning in Networks (25 op) – koulutuskokonaisuus, joka koostuu neljästä LIN-kurssista. Lisäksi EduLab tarjoaa henkilöstölle erilaisia lyhytkursseja. Vaasan yliopisto maksaa henkilöstön osallistumisen Vaasan kesäyliopiston tarjoamaan 10 op:n korkeakoulupedagogiikan kokonaisuuteen. | Vaasalaisten yliopistojen (Vaasan yliopisto, Åbo Akademi ja Svenska handelshögskolan) yhteinen oppimiskeskus Tritonian EduLab.                                                                  | Yliopistopedagogiikan ja korkeakoulupedagogiikan opintokokonaisuuksiin otetaan n. 20 osallistujaa/koulutus. Myös muihin yksittäisiin koulutustilaisuuksiin osallistuu n. 20 henkilöä/koulutus.                                                                                                           | Koulutukseen hakeudutaan vapaaehtoisesti.                                                                                                              |
| Åbo Akademi                     | Yliopistopedagogiikan perusopinnot (25 op)                                                                                                                                                                                                                                                 | Åbo Akademin kasvatustieteiden tiedekunta + oppimiskeskus Tritonian EduLab.                                                                                                                     | Perusopinnoissa on vuosittain n. 200 osallistujaa.                                                                                                                                                                                                                                                       | Koulutukseen hakeudutaan vapaaehtoisesti. On toivottavaa, että opetushenkilökunta suorittaisi opintoja ainakin 15 op, mutta se ei ole pakollista.      |

*Mari Murtonen toimii yliopistopedagogiikan yliopistotutkijana ja Heidi Ponsiluoma tutkimusharjoittelijana Turun yliopistossa.*